

STEPHEN KING

BUĐENJE

Preveo Vladan Stojanović

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2015.

Ova knjiga posvećena je nekim osobama koje su sazdale moju kuću:

Meri Šeli

Bremu Stokeru

H. F. Lavkraftu

Klarku Eštonu Smitu

Donaldu Vondreju

Fricu Lajberu

Ogastu Derlitu

Širli Džekson

Robertu Blohu

Piteru Straubu

I ARTURU MAKENU, čija me kratka priča

Veliki bog Pan proganja čitavog života.

*Ni mrtvi ne mogu počivati večno.
Čak i smrt može umreti, sred neznanih eona.*
H. F. Lavkraft

**MIROĐIJA U SVAKOJ ČORBI.
PLANINA LOBANJA. SPOKOJNO JEZERO**

Životi su nam na neki način zaista nalik filmovima. Porodica i prijatelji čine glavnu glumačku postavu. Sporedne uloge pripadaju susedima, kolegama, učiteljima i svakodnevnim prolaznicima. Postoje i sitne uloge: blagajnica u samoposluzi s lepim osmehom, prijateljski nastrojen barman u lokalnom pojilištu, tipovi s kojima vežbamo tri dana nedeljno u teretani. Tu su i hiljade statista – onih što teku kroz svačiji život, kao voda niz slivnik. Vidimo ih jednom, i nikad više. Tinejdžer dok lista grafičke novele u knjižari, onaj pored kog se moramo provući (mrmljajući: *Oprostitute*) da bismo stigli do časopisa. Žena u susednoj traci pred semaforom, što u nezgodnom trenutku osvežava ruž. Čovek koji vam prodaje kesicu kikirikija na bejzbol utakmici.

Ponekad se u našem životu pojavi neko ko se ne može svrstati ni u jednu od ovih kategorija, džoker što godinama iskače iz špila u nepredvidivim vremenskim razmacima, često u kriznim trenucima. U filmovima se ovakav lik naziva mirođijom u svakoj čorbi ili agentom promene. Kad se pojavi u filmu, jasno vam je da je tu zato što ga je scenarista umetnuo. I ko je scenarista naših života? Sudbina ili splet okolnosti? Želim da verujem da je u pitanju ono drugo, želim to svim srcem i dušom. Kad pomislim na Čarlsa Džejkobsa – mog agenta promene, mog din-dušmanina – ne mogu da verujem da njegovo prisustvo u mom životu ima ikakve veze sa sudbinom. To bi značilo da je sve ono grozno – oni *užasi* – bilo predodređeno. Ako je to slučaj, ne postoji ništa slično svetlu i naše

Stephen King

verovanje u njega samo je budalasta iluzija. Ukoliko je tako, živimo u tami kao životinje u jazbini ili mravi duboko u mravinjaku.

I nismo sami.

Kler mi je za šesti rođendan poklonila vojsku. Oktobra 1962. godine spremao sam se za odsudnu bitku.

Potičem iz velike porodice. Bilo nas je petoro – četiri dečaka i jedna devojčica. Kao najmlađi, uvek sam dobijao najviše poklona za rođendan. A najbolje od Kler. Ne znam da li zbog toga što je bila najstarija ili zato što je bila jedina devojčica. Možda iz oba razloga. Vojska je bila daleko najbolji od svih sestrih čudesnih poklona. Dobio sam dve stotine zelenih plastičnih vojnika. Jedni su imali puške, drugi automate. Desetak je bilo spojeno sa cevastim stvarčicama. Rekla mi je da se zovu minobacači. U kompletu je bilo osam kamiona i dvanaest džipova. Verovatno nešto najopakije u vezi s vojskom bila je kartonska kutija u obliku vojničkog ormarića obojenog kamuflažnim zelenim i smeđim nijansama s utisnutim natpisom na poklopcu VLASNIŠTVO VOJSKE SAD. Kler je ispod toga dopisala: ZAPOVEDNIK DŽEJMI MORTON.

Moje ime i prezime.

„Videla sam reklamu na poslednjoj stranici Terijevog stripa“, rekla je kad su moji krici oduševljenja napokon utihnuli. „Nije mi dozvolio da isečem porudžbenicu zato što je bezveznjaković...“

„To je tačno“, oglasio se Teri. Imao je osam godina. „Ja sam tvoj stariji brat, bezveznjaković.“ Napravio je viljušku od prva dva prsta. Nabio ih je u nozdrve.

„Prestani“, rekla je majka. „Neću dozvoliti svađe na rođendanu. Teri, vadi te prste iz nosa.“

„Bilo kako bilo“, kazala je Kler, „iskopirala sam je i poslala narudžbenicu. Strahovala sam da neće stići na vreme, ali došla je. Drago mi je što ti se dopada.“ Poljubila me je u slepoočnicu. Uvek me je tu ljubila. I posle toliko godina još osećam njene nežne poljupce.

„Obožavam ga!“, rekao sam i pritisnuo kartonski ormarić na grudi. „Zauvek ću ga obožavati!“

Ovo se dešavalo posle meni najdražeg doručka – slanine i palačinki s borovnicama. Za rođendan su nam spremali najomiljenija jela. Poklone

su nam delili posle doručka. Dobijali smo ih u kuhinji opremljenoj peći na drva, dugim stolom i velikom mašinom za pranje, većito u kvaru.

„Zauvek kod Džejmija traje najviše četiri dana“, reče Kon, vitki tinejdžer (mada se kasnije ugojio). Još onda je naginjao nauci.

„Ta ti je valjala, Konrade!“, reče otac. Obukao se za posao, u čisto radno odelo s koncem izvezenim imenom – RIČARD – na levom džepu. Na desnoj strani grudi pisalo je MORTON ULJE ZA LOŽENJE. „Zadivljen sam.“

„Hvala, ćale.“

„Slatkorečivošću si zaslužio priliku da pomogneš majci da pospremi sto posle doručka.“

„Endijev je red za pospremanje!“

„Bio je Endijev red“, reče tata, dok je sipao sirup preko poslednje palačinke. „Hvataj se prljavih sudova, slatkorečivi. Gledaj da ništa ne polomiš.“

„Pokvarićeš ga do srži“, zlovoljno će Kon. Ipak je počeo da kupi sudove.

Koni nije u potpunosti grešio, opisujući moje doživljavanje izraza zauvek. Endijev poklon, komplet za malog hirurga, posle pet dana skupljao je prašinu ispod kreveta (neki delovi tela nedostajali su od početka; Endi ga je pazario na dobrotvornoj priredbi u Jurika Grandžu za četvrt dolara). Istu sudbinu doživela je slagalica koju sam dobio od Terija. Kon mi je poklonio *vju-master*, kaleidoskop s kartonskim sličicama. I on je, posle nešto dužeg vremena, završio u ormanu, da više nikad ne vidi belog dana.

Od mame i tate dobio sam odeću, zato što mi je rođendan padao krajem avgusta, a te godine polazio sam u prvi razred. Kupili su mi nove pantalone i košulje, uzbudljive kao televizijski test-signal. Pokušao sam da im se radosno zahvalim. Mislim da su me lako prozreli. Šestogodišnjaci loše imitiraju radost... Tužna je činjenica da većina ljudi prilično brzo ovlada tom veštinom. U svakom slučaju, nova odeća oprana je u mašini i obešena na žicu u dvorištu, da bi na kraju završila ispeglana na policama mog ormana. Podrazumevalo se da neće biti korišćena do prvog školskog zvona u septembru. Sećam se da sam dobio prilično lep džemper – smeđ sa žutim prugama. Pretvarao sam se da sam superheroj zvani Čovek-Osa kad bih ga obukao: Kvarnjaci, čuvajte se mog opakog žalca!

Stephen King

* * *

Kon se prevario u vezi sa kartonskim ormarićem s plastičnom vojskom. Od jutra do mraka igrao sam se vojnicima, na pojasu gole zemlje između našeg travnjaka i Metodističkog puta, u to doba neasfaltiranog. Svi drumovi u Harlouu u to vreme bili su od utabane zemlje, izuzev Puta broj 9 i dve kolovozne trake do bogataškog odmarališta na Kozjoj planini. Sećam se kako je majka stalno bogoradila zbog prašine koja se leti skupljala u kući.

Gotovo svakog popodneva igrao sam se vojnicima s dva najbolja druga, Bilijem Paketom i Alom Noulsonom. Ali sam bio sam, kad se Čarls Džejkobs prvi put pojavio u mom životu. Ne sećam se zašto mi Bili i Al tog dana nisu pravili društvo, ali znam da sam bio srećan što nisam morao da razdvajam vojsku u tri odreda. Još više mi je prijalo što se nisam prepirao s njima o redosledu pobeđivanja. Iskreno, smatrao sam da nije pošteno da gubim zato što smo se igrali *mojim* vojnicima, iz *mog* ormarića.

Majka me je pogledala u oči i položila ruke na ramena kad sam joj nedugo posle rođendana predstavio ovo razmišljanje. To je bio siguran predznak da ću dobiti još jednu životnu lekciju. „Takvo *to je moje* razmišljanje zaslužno je za polovinu zala koja pritiskaju svet, Džejmi. Kad se igraš s prijateljima, vojnici pripadaju svima vama.“

„Čak i kad se borimo na različitim stranama?“

„Čak i tada. Kad Bili i Al krenu kući na večeru, a ti popakuješ vojnice u kutiju...“

„U *ormarić!*“

„Tako je, u ormarić. Kad ih složiš, ponovo su tvoji. Otkrićeš, kad porasteš, da ljudi na mnogo načina mogu biti neprijatni jedni prema drugima. Uverena sam da svi loši postupci proističu iz dobre stare sebičnosti. Obecaj mi da nikad nećeš biti sebičan, sinko.“

Obecao sam. I pored toga nisam voleo kad bi Bili ili Al pobedili u ratu.

Tog dana u oktobru 1962. godine sudbina sveta visila je o koncu iznad malenog tropskog komada zemlje zvanog Kuba. Borio sam se na obe strane, što znači da sam bio sigurni pobednik. Gradski ravnjač drumova

nedavno je prošao Metodističkim putem („Samo premešta kamenje s jednog na drugo mesto“, gundao je tata). Ostavio je mnogo rastresite zemlje za sobom. Iskoristio sam je da napravim brežuljak, brdo, a zatim i *veoma* veliko brdo – sezalo mi je gotovo do kolena. Isprva sam hteo da ga nazovem Kozjom planinom. To mi je zvučalo neoriginalno (prava Kozja planina je, naposletku, bila na osamnaest kilometara od moje kuće) i kilavo. Nazvao sam ga planina Lobanja. Čak sam, s dva prsta, pokušao da izbušim dve pećine nalik očima. Preterano suva zemlja nije mi dozvoljavala da ostvarim taj naum. Stalno se obrušavala.

„Tako je to“, rekao sam plastičnim vojnicima koji su se kotrljali po ormariću. „Život je težak, i ne može se sve dobiti.“ Bila je to jedna od očevih omiljenih rečenica. Siguran sam da je čovek koji je izdržavao petoro dece imao mnogo razloga da veruje u nju. „Borićete se u ko bajagi pećinama.“

Rasporedio sam polovinu vojske na vrhu planine Lobanje. Izgledali su veličanstveno. Naročito sam voleo tipove s minobacačima. To su bile Švabe. Američku vojsku poređao sam na ivici travnjaka. Dobili su sve džipove i kamione da bi izgledali opako dok budu jurišali uza strmu planinsku padinu. Bio sam siguran da će se neki usput prevrnuti, ali će izvestan broj stići do vrha. Pregaziće tipove s minobacačima, a ovi će vrišteći tražiti milost. Neće je dobiti.

„Borićemo se do smrti“, rekao sam, ređajući poslednje herojske Amerikance. „Hitsmeru, nadrljao si!“

Pomerao sam ih napred, stroj po stroj, i imitirao zvuk automata u maniru iz stripova, kad je senka pala preko bojnog polja. Podigao sam pogled i video čoveka koji je zaklonio popodnevno sunce, siluetu obasjanu zlatnom svetlošću – pomračenje u ljudskom obliku.

Nešto se dešavalo. U našoj kući se u subotu po podne uvek nešto dešavalo. Endi i Kon bili su u dugačkom zadnjem dvorištu. Igrali su se s gomilom drugara. Vikali su i smejali se. Kler je bila u sobi s prijateljicama. Slušale su ploče na Imperijalovom parti-tajm gramofonu. *The Loco-Motion, Soldier Boy, Palisade Park*. Iz garaže je dopiralo lupanje čekića. Teri i tata radili su na starom fordu iz pedeset prve koji je tata zvao *Drumska raketa*. Ili *Projekat*. Jednom ga je nazvao sranjem. Zapamtio sam taj izraz. I danas ga koristim. Nazovi nešto sranjem kad želiš da popraviš raspoloženje. To obično daje dobre rezultate.

Svašta se dešavalo, ali je u tom trenutku sve zamrlo. Znam da je to varka prouzrokovana manjkavim pamćenjem (da i ne pominjem pun kofer mračnih asocijacija), ali je ta uspomena bila veoma snažna. Deca više nisu vikala u zadnjem dvorištu, ploče nisu svirale na spratu, niti je čekićanje dopiralo iz garaže. I sve ptice su utihnule.

Nepoznati se nagnuo prema meni. Zapadno sunce sinulo je preko njegovih ramena. Zaslepilo me je. Podigao sam ruku da bih zaklonio oči.

„Izvini, izvini“, rekao je. Pomerio se tako da ga osmotrim a da ne gledam u sunce. Nosio je crni sako za crkvu, crnu košulju s neobičnim okovratnikom, plave farmerke i izgužvane mokasine. Odevao se kao podeljena ličnost. Sa šest godina delio sam odrasle na tri grupe: mlade odrasle, odrasle i starkelje. Ovaj tip pripadao je prvoj grupi. Spustio je ruke na kolena da bi izbliza osmotrio suprotstavljene vojske.

„Ko si ti?“, pitao sam ga.

„Čarls Džejkobs.“ To ime sam negde čuo. Pružio mi je ruku. Odmah sam je prodrmao, zato što sam i sa šest godina bio lepo vaspitan. Svi smo bili. Mama i tata postarali su se za to.

„Zašto nosiš taj okovratnik s rupom?“

„Zato što sam sveštenik. Odsad ćeš me nedeljom viđati u crkvi. Sretaćemo se i četvrtkom uveče na sastancima Udruženja metodističke mladeži, ako budeš dolazio na njih.“

„Gospodin Latur je bio naš sveštenik“, rekao sam, „ali on je umro.“

„Znam. Žao mi je zbog toga.“

„U redu je, zato što mama kaže da se nije mučio. Otišao je pravo u raj. I nije nosio takav okovratnik.“

„Nije ga nosio zato što je bio laički propovednik. To znači da je bio neka vrsta dobrovoljca. Starao se da crkva ostane otvorena, u odsustvu profesionalnog sveštenika. Zaslužio je sve pohvale zbog svoje plemenitosti.“

„Mislim da moj tata zna za tebe“, rekao sam. „On je crkvenjak. Skuplja priloge u crkvi. Smenjuje se s drugim crkvenjacima.“

„Deljenje je dobro“, reče Džejkobs. Spustio se na kolena pored mene.

„Da li ćeš se pomoliti bogu?“ Ta pomisao me je uznemirila. Molitva je bila za crkvu i Udruženje metodističke mladeži, koje su moja braća i sestre zvali školom u četvrtak uveče. Poći ću u nju kad je gospodin Džejkobs pokrene, istovremeno kad i u prvi osnovne. „Ako hoćeš da

razgovaraš s mojim tatom, on je u garaži s Terijem. Ugrađuju novo kvačilo u *Drumsku raketu*. Bolje reći, tata ga ugrađuje. Teri mu dodaje alat i gleda šta radi. Ima osam godina. Ja imam šest. Mislim da je mama na verandi iza kuće. Gleda kako se dečaci dobacuju loptom.“

„Tu igru zvali smo *tresni je* kad sam ja bio mali“, rekao je. Osmehnuo se. To je bio lep osmeh. Odmah mi se dopao.

„Stvarno?“

„Aha, zato što smo morali da udarimo loptu palicom čim je uhvatimo. Kako se ti zoveš, sinko?“

„Džejmi Morton. Imam šest godina.“

„To si mi već rekao.“

„Mislim da se niko nikad nije molio u našem prednjem dvorištu.“

„Neću ni ja. Voleo bih da поближе pogledam tvoju vojsku. Koji su Rusi, a koji Amerikanci?“

„Pa, ovi na zemlji su Amerikanci, naravno. Na planini Lobanji su Švabe. Amerikanci moraju da osvoje planinu.“

„Zato što im stoji na putu“, reče Džejkobs. „Iza planine Lobanje nalazi se put za Nemačku.“

„Tako je! Tamo je glavni Švaba Hitsmer!“

„Počinilac nebrojenih zala“, rekao je.

„Uh?“

„Ništa. Nadam se da ti neće smetati ako loše momke budem zvao Nemcima? Izraz Švabe mi ne zvuči lepo.“

„Neće mi smetati. To je sjajno. Švabe su Nemci, a Nemci su Švabe. Moj tata je bio u ratu. Samo poslednje godine. Popravljao je kamione u Teksasu. Jesi li ti bio u ratu, gospodine Džejkobse?“

„Nisam. Bio sam premlad, baš kao i za Koreju. Kako će Amerikanci osvojiti to brdo, generale Mortone?“

„Na juriš!“, povikao sam. „Pucaće iz automata! Bam! Dum-dum-dum!“ Nastavio sam nešto tiše iz grla: „Taka-taka-taka.“

„Frontalni juriš uzbrdo zvuči rizično, generale. Podelio bih trupe, da sam na tvom mestu... evo ovako...“ Pomerio je polovinu Amerikanaca ulevo, a polovinu udesno. „Tako ćeš ih obuhvatiti kao kleštima. Je l' vidiš?“ spojio je palac i kažiprst. „Napašćeš cilj s obe strane.“

„Možda ću“, rekao sam. Dopadala mi se ideja o frontalnom jurišu. Obećavala je mnogo krvi. Svideo mi se i predlog gospodina Džejkobsa.

Bio je lukav. Lukavstvo donosi rezultate, a oni zadovoljstvo. „Pokušao sam da napravim pećine, ali zemlja je previše suva.“

„Vidim.“ Zabio je prst u planinu Lobanju. Gledao je kako se zemlja obrušava i zatrpava rupu. Ustao je i otro prašinu s kolena. „Imam klinca koji će se za godinu ili dve rado igrati tvojim vojnicima.“

„Može odmah da se igra, ako želi“, pokušavao sam da ne budem sebičan. „Gde je on?“

„Još je u Bostonu, s majkom. Ima mnogo toga da se spakuje. Mislim da će stići u sredu, najkasnije u četvrtak. Mori je premlad za vojnike. Bacao bi ih okolo.“

„Koliko ima godina?“

„Samo dve.“

„Kladim se da još piški u gaće!“, povikao sam i počeo da se smejem. Nisam mogao da se suzdržim, iako nije bilo pristojno. Klinci koji piške u gaće tako su smešni.

„Piški u gaće, kad smo već kod toga“, sa osmehom će Džejkobs, „ali sam siguran da će to prerasti. Kažeš da ti je otac u garaži?“

„Da.“ Setio sam se gde sam čuo njegovo ime – mama i tata su za večerom razgovarali o novom svešteniku koji stiže iz Bostona. *Zar nije preterano mlad?* Naglasila je majka. *Jeste, ali dobiće platu u skladu s tim*, odvratio je otac sa osmehom. Još su razgovarali o njemu, ali nisam obraćao pažnju. Endi je brčkao po krompir-pireu. Stalno je to radio.

„Hoćeš li pokušati da izvedeš obuhvatni manevar?“, rekao je kad je pružio korak.

„Ha?“

„Klešta“, rekao je i ponovo spojio palac i kažiprst.

„O. Nego šta ću. Biće sjajno.“

Podelio sam vojsku i napao. Dobro je ispalo. Sve Švabe su izginule, ali bitka nije bila dovoljno spektakularna. Stoga sam krenuo u frontalni juriš kamionima i džipovima. Jurili su uza strmu padinu planine Lobanje. Švabe su se strmoglavljivale u bezdan, s očajničkim urlicama: „Aaaaaj!“

Mama, tata i gospodin Džejkobs sedeli su na verandi ispred kuće dok je bitka besnela. Pili su ledeni čaj i razgovarali o crkvenim temama. Tata je bio crkvenjak, a majka pripadnica Damskog sestrinstva. Nije bila šefica, ali je bila zamenica šefice. Eh, da ste samo videli sve otmene šešire koje je nosila tih dana. Bilo ih je najmanje deset. To je bilo srećno doba.

Majka je pozvala svoju decu i njihove prijatelje da upoznaju novog sveštenika. I ja sam krenuo ka njima. Gospodin Džejkobs mi je mahnuo da se vratim. Rekao je mami da smo se već upoznali. „Nastavi da se boriš, generale!“; doviknuo mi je s verande.

Nastavio sam da se borim. Kon, Endi i njihovi prijatelji vratili su se u zadnje dvorište i nastavili da se igraju. Kler i njene prijateljice popele su se na sprat i produžile da se igraju (iako im je majka rekla da utišaju muziku, molim vas i hvala). Gospodin i gospođa Morton razgovarali su prilično dugo s prečasnim Džejkobsom. Nisam mogao da shvatim sklonost odraslih ka dosadnom i zamornom brbljanju.

Zaboravio sam na njih zato što sam vojevao bitku za planinu Lobanju na nekoliko različitih načina. U najzahalnijem scenariju – koji je sadržao i obuhvatni manevar gospodina Džejkobsa – deo američke vojske prikovao je Nemce na frontu, dok je ostatak zaokolio i iznenadio neprijatelja otpozadi. „*Vat is zis?*“; kriknuo je jedan od njih, trenutak pre no što je dobio hitac u glavu.

Počeo sam da se umaram od rata. Hteo sam da požurim po komad kolača (ako su Kon, Endi i prijatelji ostavili neki), kad je ona senka ponovo pala preko mene i bojnog polja. Podigao sam glavu i ugledao gospodina Džejkobsa. Nosio je čašu vode.

„Dobio sam je od tvoje majke. Mogu li nešto da ti pokažem?“

„Naravno.“

Ponovo je kleknuo i nasuo vodu preko planine Lobanje.

„To je oluja s grmljavinom!“, povikao sam. Imitirao sam udare groma.

„Hmm, ako ti tako kažeš. Oluja s grmljavinom. Pogledaj sad.“ Ispružio je dva prsta kao đavolje rogove. Zario ih je u vlažno tle. Rupe su ovog puta opstale. „Očas posla“, rekao je. „Pećine.“ Uzeo je dva Nemca. Stavio ih je unutra. „Teško ćeš ih isterati odatle, generale. Ali siguran sam da su Amerikanci dorasli zadatku.“

„Hej! Hvala ti!“

„Dodaj vode kad zemlja počne da se obrušava.“

„Hoću.“

„Ne zaboravi da vratiš čašu u kuhinju posle bitke. Ne želim da se tvoja majka naljuti na mene prvog dana u Harlouu.“

Obećao sam da ću tako učiniti. Pružio sam mu ruku. „Ruka ruci, gospodine Džejkobs.“

Sa osmehom je pružio ruku i krenuo niz Metodistički put ka parohijskom domu, u kom će sledeće tri godine živeti s porodicom, dok ne bude otpušten. Ispratio sam ga pogledom. Zatim sam se okrenuo planini Lobanji.

Još jedna sen pala je po bojištu pre no što sam se ponovo zaigrao. Pripadala je mom ocu. Pažljivo se spustio na kolena da ne bi zgazio nijednog američkog vojnika. „Pa, Džejmi, šta misliš o novom svešteniku?“

„Sviđa mi se.“

„I meni. Sviđa se i tvojoj majci. Veoma je mlad za taj posao. Bićemo njegova prva pastva, ako bude dobar. Mislim da će se snaći. Pogotovo s UMM-om. Mladost traži mladost.“

„Vidi, tata, pokazao mi je kako da pravim pećine. Dovoljno je da ovlažim zemlju, toliko da počne ličiti na blato.“

„Vidim.“ Prošao je rukom kroz kosu. „Moraš dobro da se opereš pre večere.“ Uzeo je čašu. „Hoćeš li da je vratim u kuću umesto tebe?“

„Da, molim te, i hvala ti.“

Poneo je čašu. Okrenuo sam se planini Lobanji, samo da bih video da se zemlja osušila i da su se pećine obrušile. Vojnici u njima bili su živi zakopani. To mi nije smetalo. Naposletku, bili su loši momci.

U današnje vreme svi smo nepodnošljivo osetljivi na seks. Nijedan roditelj zdrave pameti ne bi poverio šestogodišnjaka novom poznaniku koji živi sam (makar i samo nekoliko dana). Moja mama upravo je to učinila sledećeg ponedeljka po podne, bez trunke oklevanja.

Prečasni Džejkobs – mama mi je rekla da bi trebalo da ga tako zovem, umesto svešteniče – oko petnaest do tri dopešačio je uz Metodističko brdo. Pokucao je na spoljna vrata. Bojio sam na podu dnevne sobe, dok je mama gledala kviz. Poslala je ime VKSH televiziji. Nadala se da će dobiti veliku mesečnu nagradu, Elektroluksov usisivač, iako je znala da nema velikih izgleda. Govorila je da nada umire poslednja. To je bila šala.

„Možete li da mi pozajmite najmlađe dete na pola sata?“, pitao je prečasni Džejkobs. „Voleo bih da mu pokažem nešto u garaži.“

„Šta je to?“, pitao sam, dok sam ustajao s poda.

„Iznenadenje. Ispričaćeš majci šta si video.“

„Mama?“

Buđenje

„Naravno da možeš ići“, rekla je, „ali prvo skini odeću koju si nosio u školi, Džejmi. Hoćete li da popijete čašu ledenog čaja, prečasnii Džejkobse, dok se on preoblači?“

„Hoću“, rekao je. „Pitam se da li biste me mogli zvati Čarli.“

Odgovorila je posle kraćeg razmišljanja: „Ne bih, ali mogla bih da probam sa Čarlse.“

Obukao sam farmerke i majicu. Razgovarali su o temama za odrasle kad sam sišao niz stepenice. Zbog toga sam izašao da sačekam školski autobus. Kon, Teri i ja išli smo u malu školu s jednom učionicom na Devetki – petstotinak metara od kuće – ali je Edi išao u srednju, a Kler pohađala prvu godinu u Gejts Fols Haju, na drugoj strani reke. („Idi ti u prvi razred, samo pazi da ne budeš prva *devojka*“, govorila joj je mama – i to je bila šala.) Autobus ih je dovezio do raskrsnice Devetke i Metodističkog puta, u podnožju Metodističkog brda.

Video sam kako silaze iz autobusa i žure nizbrdo – koškajući se, kao i uvek. Slušao sam ih dok sam stajao pored poštanskog sandučeta – prečasnii Džejkobs izašao je iz kuće.

„Da li si spreman?“, pitao me je. Uhvatio me je za ruku. To je bio savršeno prirodan gest.

„Naravno“, rekao sam.

Mimoišli smo se s Endijem i Kler na putu nizbrdo. Endi me je pitao gde idem.

„Idem kod prečasnog Džejkobsa kući“, rekao sam. „Pokazaće mi iznenađenje.“

„Pa, nemoj dugo“, reče Kler. „Tvoj je red da namestiš sto.“ Pogledala je Džejkobsa i brzo okrenula glavu. Starija sestra opako će se zaljubiti u njega, pre kraja godine, baš kao i njene prijateljice.

„Brzo ću ga poslati kući“, obećao je Džejkobs.

Išli smo nizbrdo do Devetke, koja je vodila do Portlanda ukoliko bismo skrenuli levo, ili do Gejts Folsa, Kasl Roka i Luistona ako bismo skrenuli desno. Zastali smo i pogledali levo ili desno, što je bilo smešno zato što na Devetki gotovo i nije bilo automobila, izuzev leti. Prolazili smo pored kukuruznih i pšeničnih polja. Osušene stabljike kukuruza sušakale su na blagom jesenjem povetarcu. Posle deset minuta stigli smo do parohijskog doma, čiste bele kuće s crnim kopcima. Iza nje je bila

Prva metodistička crkva Harloua, što je bilo smešno ime za jedinu metodističku crkvu u gradu.

U Harlouu je bila samo još jedna bogomolja – Silomska crkva. Moj otac je silomite smatrao umerenim do ozbiljnim čudacima. Nisu jurcali okolo u čezama niti činili nešto slično, ali svi muškarci i dečaci nosili su crne šešire kad god bi izašli iz kuće. Žene i devojke nosile su haljine do članaka i bele kapice. Tata je govorio da silomiti tvrde da znaju kad će biti kraj sveta i da je to zapisano u specijalnoj knjizi. Majka je rekla da je u Americi svako slobodan da veruje u šta god hoće, dok god nikog ne povređuje... ali nije tvrdila da tata nema pravo. Naša crkva bila je veća od silomske, ali veoma skromna. I bila je bez zvonika. Imala ga je, ali ga je davnih dvadesetih godina srušio uragan.

Prečasni Džejkobs i ja zemljanim prilaznim putem stigli smo do parohijskog doma. Video sam da ima plavi plimut belveder, divan automobil. „Je li mu menjač standardni ili automatski s ručkom na upravljačkoj tabli?“, pitao sam.

Izgledao je iznenađeno. Osmehnulo se. „Automatski s ručicom na tabli“, kazao je. „To je svadbeni poklon tazbine.“

„Da li tazbina živi u jazbini?“

„Moja ne živi“, rekao je. Nasmejao se. „Voliš li automobile?“

„Svi ih volimo“, odgovorio sam, misleći na čitavu porodicu... iako se to baš nije moglo reći za mamu i Kler. Žene kao da nisu razumele lepotu automobila. „Kad dovrši *Drumsku raketu*, tata će je provozati na trkalištu u Kasl Roku.“

„Stvarno?“

„Pa, neće je on provozati. Mama kaže da ne bi mogao zato što je previše opasno. Voziće je neko drugi. Možda Dvejn Robišo. Radi u Brauni-jevoj radnji s tatom i mamom. Prošle godine vozio je na trkalištu, ali mu se motor zapalio. Tata kaže da odonda traži druga kola.“

„Dolaze li Robišoovi u crkvu?“

„Hmm...“

„Shvatiću to kao ne. Uđi u garažu, Džejmi.“

Ušao sam u senovitu prostoriju što se osećala na buđ. Džejkobs po svoj prilici nije primetio da sam se malo uplašio senki i neprijatnog mirisa. Poveo me je dublje u tamu. Zastao je i pokazao na svojih ruku delo. Zinuo sam od čuda.